

Erőt meríthetünk erkölcsi nagyságukból

Lónyay Menyhértnek nagy érdemei vannak abban, hogy a polgári Magyarország elindulhatott a fejlődés útján.

LÓNAYA, TUZSÉR. Egy születésnapi ünnepelt, két helyszín, három ünnepi szónok. Dióhéjban így foglalható össze a csütörtökön megkezdődött Lónyay 200 Emlékév pénteki programja megyénkben. Kétszáz éve született gróf Lónyay Menyhért, a kiegyezés utáni Magyarország első pénzügyminisztere, aki aztán az Osztrák-Magyar Monarchia közös pénzügyminisztere is lett, majd kinevezték miniszterelnöknek. A Tuzsér Községért Közalapítvány több önkormányzattal és partnerszervezettel összefogva meghirdette az emlékévet azzal a céllal, hogy minél több megismerhessék a politikai sokrétű munkásságát.

Összefogás, együttműködés

Lónyát és Tuzsért nemcsak a földrajzi közelség kapcsolja össze, hanem a Lónyay család és gróf Lónyay Menyhért személye is. Az egykori miniszterelnök Nagyiónán született, a szabadságharc leverése után az ottani kastélyban rejtőzködött. Sok évet élt Tuzséron, gazdálkodott az ottani birtokán, s halála után is először Tuzséron temették el, s majd később szállították át Lónyára, a Lónyay család sírköpolnájába. Így aztán természetes volt, hogy mind a két településen megemlékeznek a kiemelkedő államférfiről.

Lónyán a családi sírköpolnánál Nagy Ernő polgármester köszöntötte a vendégeket. Mint utalt rá, az emlékvé programjait csak összefogással lehet megvalósítani, s

Tuzsér megmentette az utókornak a Lónyay család kastélyát

FOTÓK: M. MAGYAR LÁSZLÓ

ebben nagy szerepet játszik a megyei önkormányzat, Tuzsér és Lónya vezetősége, a Tuzsér Községért Közalapítvány és dr. Tilki Attila, a térség országgyűlési képviselője.

Lónya számára is fontos, hogy méltóképpen emlékezzünk meg az egykori miniszterelnökünkről. Szeretnénk, ha a közvéleményben is tudatosulna, hogy történelmi értékekkel rendelkező település vagyunk. Jó érzés volt csütörtökön lónyainak lenni Budapesten a pénzügyminisztériumi megemlékezésen, ahol Varga Mihály pénzügyminiszter beszélt Lónyay Menyhérről.

A gróf szigorú erkölcsi alapokon nyugvó nevelést kapott, szülei és nevelői szolgálatra készítették fel. Olyan politikai iskolát járt ki, amely szerint fontos a haladás ügye, de meg kell tartani a konzervatív értékeket is. Nagy érdemei vannak abban, hogy a polgári Magyarország elin-

dulhatott a fejlődés útján – mondta Lónya vezetője.

Hazaszeretet, áldozatvállalás

Elmondta gondolatait dr. Tilki Attila országgyűlési képviselő is. Először Mikszáth Kálmán sorait idézte, aki kortárs és képviselőtársa is volt Lónyay Menyhértnek. A népszerű író szerint a székelynek két esze van. Sokszor a jobbik eszével gondol ki valamit, de a rosszabbikkal hajítja végre. Ugyanígy vannak a magyarok is, amikor hagyják elpusztulni az értékeiket.

Csütörtökön a Pénzügyminisztériumban láthattunk egy képet a Lónyay család nagyiónyai kastélyáról. Az épület elpusztult, pedig meghatározó szerepe volt a család történelmében. A szabadságharc leverése után itt rejtőzködött Lónyay Menyhért és édesanyja és Etelka nevére segítségével. Mint az édesanyja az emlékirataiban megírta, a meneküléshez volt előkészítve guba, pörge ka-

lap, hosszú kötéllepcső, végül az édesapja szöktette Párizsba, ahol tovább folytatta pénzügyi tanulmányait. 1945 után volt egy olyan korszak hazánkban, amikor az volt a fő cél, hogy a múltat el kell törölni, s ennek a szellemiségnek lett az áldozata a kastély. Bár a kúria már nincs meg, de erőt meríthetünk Lónyay Menyhérről és családjáról erkölcsi nagyságából, hazaszeretéből, áldozatvállalásából.

Kevesen tudják, talán Jókai Mór Kárpáthy Zoltán című regényéből lehet ismerős, hogy Lónyay Menyhért édesapja az 1838-as dunai árvíznel kormánybiztos volt, az édesanyja és a már említett Etelka testvére segített az akkor bamba jutott emberekben. Bizom abban, hogy a falu, a térség, Felső-Szabolcs büszke Lónyay Menyhérte, aki hazafi és nagy lokálpatrióta is volt – fogalmazott a honatya.

Az ünnepi gondolatok után a résztvevők a Honvédsuli Egyesület kadéttainak kísé-

retében elhelyezték a sírköpolnán a koszorúkat, majd eldördült egy díszlövés az államférfi tiszteletére.

Köszönet a kastélyért

Tuzséron a Lónyay-kastély egyik szárnyában rendezték meg az ünnepséget. Az egykori miniszterelnök életét és munkásságát Ferkovics Tibor polgármester elviesztette fel.

A tuzséri emberek nagy szerencséjére a gróf gazdálkodott a birtokán, s ezzel megalapozta a falu jövőjét, hiszen népszerű lett az almatermesztés. Segítette a gyermekek oktatását is. A nép imádtja földesurát. Egy visszaemlékezés szerint amikor a református parókiánál nótáztak a helybeliek, Lónyay Menyhért is együtt dalolt az emberekkel. Neki köszönhetjük, hogy a Tisza szabályozásával és a főcsatorna megépítésével átalakult a táj arculata, a mocsarak, lápok helyén mezőgazdasági művelésre alkalmas területek lettek – részletezte többek között a polgármester. - Lónyay Menyhért jelentős vállalt a megye polgári fejlődéséből, hiszen neki köszönhetjük a Nyíregyháza-Ungvár közötti vasútvonalat is. Lónyay

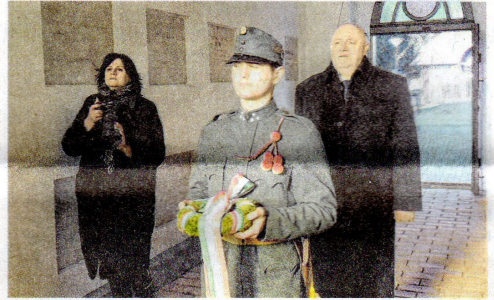
Menyhért és a Lónyay család tagjai értéket teremtettek, s a mi kötelességünk ezt a szellemi és épített örökséget megőrizni. Olyan alapokat fektettek le, amelyekre még sokáig építközhetünk tovább.

Míg Lónyán elpusztult a család ősi kastélya, addig Tuzséron áll. Többek között erre is kitért ünnepi beszédében dr. Tilki Attila.

Köszönettel tartozunk azoknak az embereknek, akik 1945 után Tuzséron éltek, mert itt megmaradt a kastély, míg Lónyán elűnt. A helybeliek joggal lehetnek büszkéek erre a megyei értékre, ami hamarosan megújulhat, megszüpülhet, mert bekerült a kastélyprogramba. A tuzséri emberek nem véletlenül becsülték meg a kastélyt, hiszen tudták, mit köszönhetnek az arisztokrata családnak. A Lónyayak nélkül nem lett volna alma a községben, s nem lett volna vasútvonal sem.

A múlt megidézése után az országgyűlési képviselő, valamint a megye és a település vezetői, a község intézményeinek képviselői megköszöntözték gróf Lónyay Menyhért mellszobrát a kastély épülete előtt.

KM

A magyar kormány képviseletében dr. Tilki Attila országgyűlési képviselő koszorúzott Lónyán (képünkön) és Tuzséron

Kadétkok a lónyai megemlékezésen

A gégenyi székelyházi Honvédsuli Egyesület kadéttjai is részt vettek pénteken a lónyai megemlékezésen első világháborús börtönzetben. Képünkön Mák József, Kozma Kinga és Nagy Dávid.

FOTÓ: M. MAGYAR LÁSZLÓ

Még sok rész hiányzik a kirakós játékból...

A szervezők remélik, az emlékvé végére minél több elem kerül majd bele.

TUZSÉR. A Lónyay 200 Emlékév egyik főszervezője Klicsu Ferenc, a Tuzsér Községért Közalapítvány elnöke, Tuzsér alpolgármestere. Arra kértük, vázolja fel, mi mindent szeretnének megvalósítani a gróf Lónyay Menyhért születésének kétszázadik évfordulója alkalmából meghirdetett emlékvében.

Konferenciák, kiállítások

Lónyay Menyhért személyiségéből és sokrétű munkásságából adódik, hogy színes és szerteágazó lesz az emlékvé programozata, igyekszünk minél több partnert bevonni rendezvényeinek szervezésébe. Az emlékvé tulajdonképpen január 6-án kezdődött meg Budapesten a pénzügyminisztériumi megemlékezéssel, illetve a nyíregyházi koszorúzással – mondta el az érdeklődésünkre Klicsu Ferenc. - A partnerek említésekor gondolok a Pénzügyminisztériumra, illetve azokra az intézményekre, amelyek valamilyen módon kötődnek, kapcsolódnak Lónyay Menyhért munkásságához. Ilyen például a Magyar Tudományos Akadémia, a Dunameléki Református Egyházkerület, a Magyar Államvasutak, a Magyar Posta. A posta közreműködésével emlékbélyeg és

Klicsu Ferenc

FOTÓK: A SZERZŐ

emlékboríték fog megjelenni az emlékvével kapcsolatban.

További partnerszervezet a vízügyi igazgatóság, hiszen a Tisza szabályozásában és a Lónyay-főcsatorna megépítésében is szerepet játszott Lónyay Menyhért. Számos konferenciát szeretnénk megrendezni több helyszínen. Több település is kötődik a Lónyay családnak, illetve a miniszterelnökhöz, ezek a települések összefognak az emlékvé megrendezése érdekében: Tuzsér, Lónya, Bodrogolási, Kárpátalján Beregsom, a Felvidéken Deregyő. Segíti és támogatja munkánkat a megyei önkormányzat. Szeretnénk Budapesten is megvalósítani programokat. Reményeink szerint lesznek konferenciák, kiállítások, kulturális rendezvények, és tervezzük megjelentetni ki-

adványokat is. Szeretnénk a széles nyilvánosságnak bemutatni az összes tevékenységét, s bizony ez nem könnyű feladat. Készül majd egy közel egyórás film is, ami az emlékvé eseményeit követi majd nyomon. Az említett partnerszervezetek vezetőit szeretnénk megnyerni arra, hogy ebben a filmben ők méltassák az egykori miniszterelnök munkásságát.

Örökségközpont szeretnének

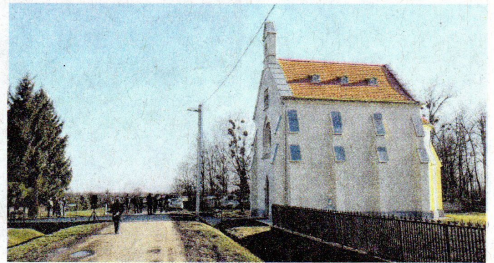
Klicsu Ferenc munkahelye a tuzséri Lónyay-kastély egyik szárnyában található. Kiváncsiak voltunk arra is, vajon milyen érzés neki nap mint nap ebben a történelmi környezetben dolgozni.

Nagyon örülök annak, hogy ott dolgozhatom. Mindennap köszönetet mondok azért a látványért, ami engem fogad. Az egyik szemem nevet, a másik néha könnybe lábad, mert az önkormányzati épületre szólnak a feladataik, azonban a főépület ko-

moly felújítást igényel. Ha a főépületet sikerülne renoválni, akkor a látvati terveink szerint egy Lónyay-örökségközpontnak adhatna helyet, amit a háztelepülések bevonásával hoznánk létre. A Lónyay-emlékvé úgy tekintünk, mint egy olyan lehetőségre, hogy az örökségközpontot megtöltsük tartalommal.

Most ugyanis nemcsak a Lónyay Menyhérről szóló anyagokat szeretnénk felkutatni és majd bemutatni a közönségnek, hanem az egész Lónyay családnak kötődő örökséget, már csak azért is, mert nagyon kevés forrás maradt fenn az utókör számára. Azt szoktam mondani, hogy a Lónyay család öröksége olyan, mint egy nagy puzzle játék, amibe mindig berakunk egy darabot. Most még nagyon sok rész hiányzik, de reméljük, az emlékvé lehetővé ad arra, hogy ha nem is teljesen rakjuk ki a puzzle-t, de minél több elem kerüljön bele.

MML

Lónyán, a sírköpolnán alussza örök álmát az egykori miniszterelnök

Coll-Trade

KFT

AJTÓ-ABLAK GARÁZSKAPU SZAKÁRUHÁZ

Nyíregyháza,
Tünde u. 11.,
Telefon: 06-42/461-112